

**Lösningar till tentamensskrivningen
MAN500, Differentialgeometri, 20070315**

1. Betrakta spiralkurvan

$$\gamma(t) = (a \cos t, a \sin t, bt),$$

där a och b är positiva konstanter. Bestäm båglängdsparametriseringen. Beräkna krökning och torsion för kurvan.

Eftersom

$$\|\gamma'(t)\| = \|(-a \sin t, a \cos t, b)\| = \sqrt{a^2 + b^2},$$

är $s = \sqrt{a^2 + b^2}t$ båglängden. Vi beräknar

$$\begin{aligned}\gamma(s) &= \left(a \cos \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}}, a \sin \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}}, b \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}} \right), \\ \gamma'(s) &= \left(-\frac{a}{\sqrt{a^2 + b^2}} \sin \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}}, \frac{a}{\sqrt{a^2 + b^2}} \cos \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}}, \frac{b}{\sqrt{a^2 + b^2}} \right), \\ \gamma''(s) &= \left(-\frac{a}{a^2 + b^2} \cos \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}}, -\frac{a}{a^2 + b^2} \sin \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}}, 0 \right).\end{aligned}$$

Då är $\kappa(s) = \|\gamma''\| = \frac{a}{a^2 + b^2}$. Binormalen $\mathbf{b}(s) = \mathbf{t}(s) \times \mathbf{n}(s)$ är

$$\mathbf{b}(s) = \left(\frac{b}{\sqrt{a^2 + b^2}} \sin \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}}, -\frac{b}{\sqrt{a^2 + b^2}} \cos \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}}, \frac{a}{\sqrt{a^2 + b^2}} \right),$$

så $\mathbf{b}'(s) = \left(\frac{b}{a^2 + b^2} \cos \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}}, \frac{b}{a^2 + b^2} \sin \frac{s}{\sqrt{a^2 + b^2}}, 0 \right)$ och $\tau(s) = \frac{b}{a^2 + b^2}$.

2. Visa den isoperimetriska olikheten för en enkel sluten reguljär i planet (Wirtingers lemmas får antas).

Se stencil.

3. Låt $f: S_1 \rightarrow S_2$ vara en kontinuerlig avbildning från en reguljär yta S_1 till en reguljär yta S_2 . När sägs f vara differentierbar i punkten $p \in S_1$? Visa att definitionen inte beror på val av lokala parametreringar.

Avbildningen f sägs vara differentierbar i punkten $p \in S_1$ om det finns parametreringar $\sigma_1: U_1 \rightarrow S_1$ och $\sigma_2: U_2 \rightarrow S_2$ med $p \in \sigma_1(U_1)$ och $f(\sigma_1(U_1)) \subset \sigma_2(U_2)$ så att sammansättningen $\sigma_2^{-1} \circ f \circ \sigma_1: U_1 \rightarrow U_2$ är differentierbar i $\sigma_1^{-1}(p) \in U_1$.

Om nu $\tilde{\sigma}_1: \tilde{U}_1 \rightarrow S_1$ och $\tilde{\sigma}_2: \tilde{U}_2 \rightarrow S_2$ är andra parametreringar, så är koordinatbyten $\tilde{\sigma}_2^{-1} \circ \sigma_2$ och $\tilde{\sigma}_1^{-1} \circ \sigma_1$ diffeomorfier (på de öppna mängder där de är definierade) och $\tilde{\sigma}_2^{-1} \circ f \circ \tilde{\sigma}_1 = (\tilde{\sigma}_2^{-1} \circ \sigma_2) \circ \sigma_2^{-1} \circ f \circ \sigma_1 \circ (\sigma_1^{-1} \circ \tilde{\sigma}_1)$ är differentierbar som sammansättning av differentierbara funktioner (av två variabler).

4. Bestäm de asymptotiska linjerna på skruvytan

$$\sigma(u, v) = (u \cos v, u \sin v, av) .$$

Vi beräknar

$$\sigma_u = (\cos v, \sin v, 0)$$

$$\sigma_v = a(-u \sin v, u \cos v, a)$$

$$\sigma_{uu} = (0, 0, 0)$$

$$\sigma_{uv} = (-\sin v, \cos v, 0)$$

$$\sigma_{vv} = a(-\cos v, -u \sin v, 0)$$

Detta ger att $L = N = 0$ och därmed är differentialekvationen för asymptotiska linjer $u'v' = 0$, så koordinatlinjerna $u = \text{konstant}$, $v = \text{konstant}$ är de asymptotiska linjerna.

5. Visa att Dinis yta

$$\sigma(u, v) = (a \cos u \sin v, a \sin u \sin v, bu + a(\cos v + \log \tan \frac{v}{2})) ,$$

där $0 \leq u \leq 2\pi$, $0 < v < \pi$, har konstant negativ Gaußkrökning. För vilka parametervärden är parametriseringen ej reguljär?

Vi beräknar

$$\sigma_u = (-a \sin u \sin v, a \cos u \sin v, b)$$

$$\sigma_v = a(\cos u \cos v, \sin u \cos v, -\sin v + 1/\sin v)$$

$$\sigma_{uu} = a(-\cos u \sin v, -\sin u \sin v, 0)$$

$$\sigma_{uv} = a(-\sin u \cos v, \cos u \cos v, 0)$$

$$\sigma_{vv} = a(-\cos u \sin v, -\sin u \sin v, -\cos v - \cos v/\sin^2 v)$$

Detta ger $E = a^2 \sin^2 v + b^2$, $F = ab \cos^2 v / \sin v$, $G = a^2 \cos^2 v / \sin^2 v$, $EG - F^2 = a^2 \cos^2 v (a^2 + b^2)$, $L = -a^2 \cos v \sin v / \sqrt{a^2 + b^2}$, $M = ab \cos v / \sqrt{a^2 + b^2}$ och $N = a^2 \cos v / \sin v \sqrt{a^2 + b^2}$. Så $K = LN - M^2 / EG - F^2 = -1/(a^2 + b^2)$.

Parametriseringen är ej reguljär om $0 = \|\sigma_u \times \sigma_v\| = \sqrt{EG - F^2}$, vad som händer om $\cos v = 0$, $v = \frac{1}{2}\pi$.

6. Beskriv geodeterna på en rotationsellipsoid, som uppstår om en ellips roteras om en av axlarna.

Se kursboken S 311.